

بنام خدا
دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه
دانشکده داروسازی

طرح درس ترمی (نیمسال اول ۱۴۰۱-۱۴۰۰)

عنوان درس: سامانه‌های اطلاع‌رسانی دارویی
مخاطبان: دانشجویان Ph.D. فارماکونوزی ورودی ۹۹
تعداد و نوع واحد: ۰/۵ واحد نظری و ۰/۵ واحد عملی
ساعت پاسخگویی به سوالات فراگیر: یکشنبه‌ها ساعت ۱۲-۱۴ (به صورت حضوری)
زمان ارائه درس: شنبه‌ها و سه‌شنبه‌ها ساعت ۱۰-۱۲ (نیمسال اول ۱۴۰۰-۱۴۰۱)
مدرسین: دکتر مهدیه افتخاری - دکتر مسعود مدرسی (مسئول درس) (۱ واحد دکتر مهدیه افتخاری و ۱ واحد دکتر مسعود مدرسی با اعمال ضریب در مقطع Ph.D.)
درس پیش‌نیاز: ندارد

هدف کلی درس:

- ۱- آشنایی با منابع و پایگاه‌های اطلاعاتی الکترونیکی در حوزه فارماکونوزی
- ۲- آشنایی با مدیریت منابع و پایگاه‌های اطلاعاتی

اهداف کلی جلسات: (جهت هر جلسه یک هدف)

- ۱- آشنایی با منابع و بانک‌های اطلاعاتی در حوزه فارماکونوزی
- ۲- آشنایی با پایگاه‌های اطلاعاتی الکترونیکی حوزه پزشکی و داروسازی
- ۳- آشنایی با قابلیت‌های پایگاه اطلاعاتی PubMed
- ۴- آشنایی با قابلیت‌های پایگاه اطلاعاتی ScienceDirect
- ۵- آشنایی با قابلیت‌های Google Scholar
- ۶- آشنایی با قابلیت‌های پایگاه‌های اطلاعاتی CAS SciFinder و Reaxys
- ۷- آشنایی با مدیریت منابع اطلاعاتی و نرم افزار Endnote
- ۸- آشنایی با مدیریت منابع اطلاعاتی و نرم افزار Endnote (ادامه)
- ۹- آشنایی با مدیریت منابع اطلاعاتی و نرم افزار Endnote (ادامه)
- ۱۰- آشنایی با مدیریت منابع اطلاعاتی و نرم افزار Endnote (ادامه)
- ۱۱- معرفی قابلیت‌های Scopus
- ۱۲- معرفی قابلیت‌های Scopus (ادامه)

اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه:

۱- جلسه اول

- هدف کلی: آشنایی با منابع و بانک‌های اطلاعاتی در حوزه فارماکونوزی
- اهداف ویژه: دانشجو در پایان جلسه قادر خواهد بود:
 - ۱-۱- بانک اطلاعاتی، پایگاه داده یا Database را تعریف نماید.
 - ۲-۱- انواع بانک‌های اطلاعاتی بر اساس بخش‌های اطلاعاتی را نام برده و توضیحاتی را همراه با مثال پیرامون هر دسته ذکر نماید.

۳-۱- بانک‌های اطلاعاتی را بر اساس اعتبار علمی طبقه‌بندی نموده و ضمن بیان مثال، توضیحاتی را در خصوص هر دسته ارائه کند.

۴-۱- بانک‌های اطلاعاتی را از نظر هزینه دسترسی به محتوای علمی آنها تقسیم‌بندی نموده و از هر گروه، مثال‌هایی را ذکر نماید.

۵-۱- منابع علمی کتابی مرجع در حوزه فارماکوگنوزی را نام برده و حوزه مباحث علمی آنها را بیان نماید.

۶-۱- نام مهمترین مجلات حوزه علم فارماکوگنوزی را نام برده و پیرامون زمینه مطالعاتی آنها توضیحاتی را ارائه نماید.

۷-۱- نام چندین منبع مهم علمی کتابی حوزه فیتوشیمی و طیف‌سنجی را بیان نموده و حوزه اطلاعاتی آنها را شرح دهد.

۸-۱- به نام چندین پایگاه اطلاعاتی الکترونیکی در حوزه فیتوشیمی و طیف‌سنجی اشاره کرده و نحوه دسترسی به آنها را در فضای اینترنت، بطور عملی اجرا نماید.

۹-۱- شیوه کسب اطلاعات از پایگاه اطلاعاتی الکترونیکی در حوزه فیتوشیمی و طیف‌سنجی را بصورت عملی پیاده نماید.

۲- جلسه دوم

• **هدف کلی:** آشنایی با پایگاه‌های اطلاعاتی الکترونیکی حوزه پزشکی و داروسازی

• **اهداف ویژه:** دانشجو در پایان جلسه قادر خواهد بود:

۱-۲- بطور کلی نام مهمترین کتابخانه‌های الکترونیکی و پایگاه‌های الکترونیکی داده‌های علمی را در حوزه علوم پزشکی و داروسازی را ذکر نموده و نحوه دسترسی به آنها را در فضای اینترنت، بطور عملی اجرا نماید.

۲-۲- در خصوص قابلیت‌ها و بخش‌های مختلف سامانه نوپا توضیحاتی را بیان نماید.

۳-۲- نحوه دسترسی به سامانه نوپا را بصورت عملی در فضای اینترنت اجرا نموده و شیوه کسب اطلاعات از بخش‌های مختلف این سامانه را عملاً پیاده نماید.

۴-۲- به نحوه دسترسی و کاربردهای سامانه پژوهان و سامانه علم‌سنجی اعضای هیأت علمی اشاره کرده و بصورت عملی نحوه کسب اطلاعات از این سامانه‌ها را اجرا نماید.

۵-۲- در خصوص اهمیت دو پایگاه ISC و SID توضیحاتی را بیان نموده و نحوه گرفتن اطلاعات از این دو پایگاه را بصورت عملی نشان دهد.

۳- جلسه سوم

• **هدف کلی:** آشنایی با قابلیت‌های پایگاه اطلاعاتی PubMed

• **اهداف ویژه:** دانشجو در پایان جلسه قادر خواهد بود:

۱-۳- در خصوص حوزه اطلاعاتی PubMed مطالبی را بیان نماید.

۲-۳- پیرامون تفاوت میان پایگاه‌های اطلاعاتی Medline و PubMed توضیح بدهد.

۳-۳- نحوه دسترسی به پایگاه اطلاعاتی PubMed را بصورت عملی اجرا نماید.

۴-۳- به مفاهیم پایه‌ای و عملگرهای مختلف مورد استفاده در PubMed اشاره نموده و درباره نحوه کاربرد آنها به هنگام جستجو در این پایگاه، توضیحاتی را ارائه نماید.

۵-۳- نحوه استفاده از Mesh جهت دریافت اطلاعات از پایگاه PubMed را درباره یک موضوع خاص، بطور عملی نشان بدهد.

۶-۳- در خصوص اختصار PICO یا PICOT و کاربرد آن به هنگام جستجو در پایگاه اطلاعاتی PubMed توضیحاتی بیان نموده و بصورت عملی جهت کسب اطلاعات درباره یک موضوع پیشنهادی، آن را اجرا نماید.

۷-۳- الگوی جستجوی ساده و پیشرفته را در پایگاه اطلاعاتی PubMed درباره یک کلید واژه خاص اجرا نماید.

۳-۸- به نوع منابع اطلاعاتی موجود در پایگاه PubMed اشاره نموده و نحوه دسترسی به آنها را در خصوص یک موضوع خاص، بطور عملی اجرا نماید.

۳-۹- نحوه گرفتن خروجی اطلاعات و ذخیره کردن نتایج جستجو در پایگاه PubMed را بصورت عملی نشان بدهد.

۴- جلسه چهارم

• هدف کلی: آشنایی با قابلیت‌های پایگاه اطلاعاتی ScienceDirect

• اهداف ویژه: دانشجو در پایان جلسه قادر خواهد بود:

۴-۱- در خصوص حوزه اطلاعاتی ScienceDirect توضیحاتی را بیان نماید.

۴-۲- نحوه دسترسی به پایگاه اطلاعاتی ScienceDirect را بصورت عملی نشان دهد.

۴-۳- به نوع منابع اطلاعاتی موجود در پایگاه ScienceDirect اشاره نموده و نحوه دسترسی به آنها را در خصوص یک موضوع پیشنهادی یا کلید واژه خاص، بطور عملی اجرا نماید.

۴-۴- الگوی جستجوی ساده و پیشرفته در پایگاه اطلاعاتی ScienceDirect را درباره یک کلید واژه پیشنهادی نشان دهد.

۴-۵- نحوه مرتب‌سازی اطلاعات نمایش داده شده در نتایج جستجو در پایگاه اطلاعاتی ScienceDirect را عملاً اجرا نماید.

۴-۶- شیوه خروجی گرفتن از نتایج جستجو و ذخیره کردن آنها را در پایگاه ScienceDirect بصورت عملی پیاده نماید.

۴-۷- مراحل خروجی گرفتن اطلاعات مقاله جهت ارسال به نرم افزارهای مدیریت منابع مانند EndNote را اجرا نماید.

۵- جلسه پنجم

• هدف کلی: آشنایی با قابلیت‌های Google Scholar

• اهداف ویژه: دانشجو در پایان جلسه قادر خواهد بود:

۵-۱- در خصوص نقش Google Scholar بعنوان یک موتور جستجوی رایگان منابع علمی توضیح داده و به تفاوت آن با موتور جستجوی Google اشاره نماید.

۵-۲- ویژگی‌ها و امکانات Google Scholar را بیان نماید.

۵-۳- نحوه جستجوی ساده و پیشرفته در Google Scholar را درباره یک کلید واژه پیشنهادی نشان دهد.

۵-۴- شیوه خروجی گرفتن از نتایج جستجو در Google Scholar را بصورت عملی اجرا نماید.

۵-۵- نحوه دریافت آدرس رفرنس‌دهی منابع علمی در Google Scholar را عملاً نشان دهد.

۵-۶- در خصوص اهمیت سرویس Citations Scholar Citations مطالبی بیان نماید.

۵-۷- اهمیت و الزامات ایجاد یک پروفایل برای یک پژوهشگر در Google Scholar را بیان نموده و نحوه ایجاد آن را بطور عملی نشان دهد.

۵-۸- نحوه تنظیمات پروفایل یک پژوهشگر در Google Scholar را بصورت عملی اجرا نماید.

۵-۹- H-index را تعریف نموده و به اهمیت آن در علم‌سنجی پژوهشگران اشاره نماید.

۵-۱۰- بصورت عملی نحوه دریافت H-index پژوهشگران را از موتور جستجوی Google Scholar نشان دهد.

۶- جلسه ششم

• هدف کلی: آشنایی با قابلیت‌های پایگاه‌های اطلاعاتی CAS SciFinder و Reaxys

• اهداف ویژه: دانشجو در پایان جلسه قادر خواهد بود:

۶-۱- در خصوص حوزه اطلاعاتی پایگاه‌های SciFinder و Reaxys توضیحاتی را بیان نماید.

- ۶-۲- نحوه دسترسی به پایگاه‌های اطلاعاتی SciFinder و Reaxys را بصورت عملی نشان دهد.
- ۶-۳- شیوه جستجوی اطلاعات علمی مربوط به یک ترکیب شیمیایی خاص را بصورت عملی در پایگاه Reaxys اجرا نماید.
- ۶-۴- نحوه فیلتر نمودن نتایج حاصل از یک جستجو را در پایگاه Reaxys نشان دهد.
- ۶-۵- به نقش Query builder به هنگام جستجوی اطلاعات در پایگاه Reaxys اشاره نموده و بطور عملی نحوه عملکرد آن را در جهت جستجوی اطلاعات علمی یک ترکیب شیمیایی خاص نشان دهد.
- ۶-۶- شیوه خروجی گرفتن از نتایج جستجو در پایگاه Reaxys را بصورت عملی پیاده نماید.

۷- جلسه هفتم

- هدف کلی: آشنایی با مدیریت منابع اطلاعاتی و نرم افزار Endnote

- اهداف ویژه: دانشجو در پایان جلسه قادر خواهد بود:

- ۱-۷- قابلیت‌های Endnote را توضیح دهد.
- ۲-۷- مزایای استفاده از Endnote را شرح دهد.
- ۳-۷- نرم افزار Endnote را نصب کند.
- ۴-۷- قابلیت بخش‌های مختلف نرم افزار Endnote را شرح دهد.

۸- جلسه هشتم

- هدف کلی: آشنایی با مدیریت منابع اطلاعاتی و نرم افزار Endnote (ادامه)

- اهداف ویژه: دانشجو در پایان جلسه قادر خواهد بود:

- ۱-۸- با بانک‌ها و پایگاه‌های اطلاعاتی ارتباط برقرار کند و اطلاعات لازم را جستجو کند.
- ۲-۸- انواع روش‌های ورود اطلاعات به نرم افزار Endnote را توضیح دهد.
- ۳-۸- اطلاعات لازم را در نرم افزار Endnote وارد کند.
- ۴-۸- روش دستی برای تایپ کردن بخش‌های مختلف منابع را در نرم افزار Endnote انجام دهد.
- ۵-۸- انتقال مستقیم منابع با استفاده از جستجوی آنلاین را درون خود نرم افزار Endnote انجام دهد.

۹- جلسه نهم

- هدف کلی: آشنایی با مدیریت منابع اطلاعاتی و نرم افزار Endnote (ادامه)

- اهداف ویژه: دانشجو در پایان جلسه قادر خواهد بود:

- ۱-۹- روش انتقال غیر مستقیم داده‌ها به درون نرم افزار Endnote را توضیح دهد.
- ۲-۹- منابع را از پایگاه‌های مختلف به روش غیر مستقیم وارد نرم افزار Endnote کند.
- ۳-۹- ورود منابع از Google scholar به نرم افزار Endnote را انجام دهد.
- ۴-۹- منابع را از پایگاه PubMed به نرم افزار Endnote وارد کند.
- ۵-۹- ورود منابع از پایگاه Scopus به نرم افزار Endnote را انجام دهد.

۱۰- جلسه دهم

- هدف کلی: آشنایی با مدیریت منابع اطلاعاتی و نرم افزار Endnote (ادامه)

• **اهداف ویژه:** دانشجو در پایان جلسه قادر خواهد بود:

- ۱-۱۰- سبک رفرنس دهی را انتخاب کند.
- ۲-۱۰- متن کامل مقالات را به رفرنس مربوطه آن پیوست کند.
- ۳-۱۰- انتقال رفرنس ها به فایل word را انجام دهد.
- ۴-۱۰- تغییر فرمت رفرنس مقاله در فایل word را انجام دهد.
- ۵-۱۰- رفرنس اضافی را در نرم افزار حذف کند.
- ۶-۱۰- رفرنس اشتباهی را در فایل word حذف کند.

۱۱- جلسه یازدهم

• **هدف کلی:** معرفی قابلیت های Scopus

• **اهداف ویژه:** دانشجو در پایان جلسه قادر خواهد بود:

- ۱-۱۱- ویژگی ها و قابلیت های پایگاه Scopus را شرح دهد.
- ۲-۱۱- قابلیت قسمت های مختلف صفحه اصلی Scopus را توضیح دهد.
- ۳-۱۱- در پایگاه Scopus با روش های مختلف جستجو را انجام دهد.

۱۲- جلسه دوازدهم

• **هدف کلی:** معرفی قابلیت های Scopus (ادامه)

• **اهداف ویژه:** دانشجو در پایان جلسه قادر خواهد بود:

- ۱-۱۲- قابلیت قسمت های مختلف صفحه اصلی Scopus را توضیح دهد.
- ۲-۱۲- در پایگاه Scopus با روش های مختلف جستجو را انجام دهد.
- ۳-۱۲- دسترسی به منابع مختلف پایگاه Scopus را شرح دهد.

منابع:

- ۱- آخرین ویرایش راهنمای پایگاه های اطلاعاتی.
- ۲- فایل های آموزشی ارائه شده توسط مدرسین.

روش تدریس:

- ۱- استفاده از پورپوینت و فیلم های آموزشی
- ۲- سخنرانی
- ۳- نوشتن مطالب درسی بر روی وایت برد
- ۴- استفاده آنلاین از سایت های اینترنتی و بانک های اطلاعاتی الکترونیکی
- ۵- پرسش و پاسخ

وسایل آموزشی :

- ۱- سیستم کامپیوتر و یک خط اینترنت
- ۲- مرورگرهای Chrome یا Firefox

۳- ویدئو پروژکتور و پوینتر

۴- تخته وایت برد و ماژیک وایت برد

سنجش و ارزشیابی

نام آزمون	روش آزمون	سهم از نمره کل (بر حسب درصد)	تاریخ	ساعت
آزمون پایان ترم	کتبی و عملی	۸۰-۶۰٪	۱۴۰۰/۱۱/۲	۱۰/۰۰-۱۲/۰۰
تکالیف اجباری	کتبی یا پروژه عملی	۴۰-۲۰٪	در طول نیمسال	در کلیه جلسات آموزشی درس
تکالیف اختیاری	دریافت پاسخ از فراگیران بصورت کتبی یا شفاهی	۱۰٪+ (بصورت بارم تشویقی و مازاد بر نمره ۱۰۰٪)	در طول نیمسال	در کلیه جلسات آموزشی درس

مقررات کلاس و انتظارات از دانشجو:

- ۱- حضور مرتب و منظم بر سر کلیه جلسات آموزشی
- ۲- رعایت اصول نظم و آرامش بر سر کلیه جلسات آموزشی
- ۳- توجه هوشیارانه به مطالب ارائه شده توسط مدرس
- ۴- یادداشت برداری از نکات مهم درسی
- ۵- تلاش در جهت فراگیری آموزشهای عملی در سر کلیه جلسات آموزشی
- ۶- تلاش در جهت انجام دقیق آموزشهای عملی به هنگام کار با سایت های اینترنتی و بانک های اطلاعاتی الکترونیکی
- ۷- داشتن سرعت عمل مناسب به هنگام کار با سایت های اینترنتی و بانک های اطلاعاتی الکترونیکی
- ۸- مشارکت در مباحث دو طرفه میان مدرس و فراگیران
- ۹- تلاش در جهت انجام تکالیف اجباری و اختیاری
- ۱۰- شرکت در آزمون پایان ترم

جدول زمانبندی درس سامانه‌های اطلاع‌رسانی دارویی

(دانشجویان Ph.D. فارماکوگنوزی ورودی ۹۹)

روز و ساعت جلسه: شنبه‌ها و سه‌شنبه‌ها ساعت ۱۰-۱۲

جلسه	تاریخ	موضوع جلسه	نام مدرس
۱	۱۴۰۰/۷/۲۴	منابع و بانک‌های اطلاعاتی در حوزه فارماکوگنوزی	دکتر مدرسی
۲	۱۴۰۰/۸/۱	پایگاه‌های اطلاعاتی الکترونیکی حوزه پزشکی و داروسازی	دکتر مدرسی
۳	۱۴۰۰/۸/۸	قابلیت‌های پایگاه اطلاعاتی PubMed	دکتر مدرسی
۴	۱۴۰۰/۸/۱۵	قابلیت‌های پایگاه اطلاعاتی ScienceDirect	دکتر مدرسی
۵	۱۴۰۰/۸/۲۲	قابلیت‌های Google Scholar	دکتر مدرسی
۶	۱۴۰۰/۸/۲۹	قابلیت‌های پایگاه‌های اطلاعاتی CAS SciFinder و Reaxys	دکتر مدرسی
۷	۱۴۰۰/۹/۹	مدیریت منابع اطلاعاتی و نرم افزار Endnote	دکتر افتخاری
۸	۱۴۰۰/۹/۱۶	مدیریت منابع اطلاعاتی و نرم افزار Endnote (ادامه)	دکتر افتخاری
۹	۱۴۰۰/۹/۲۳	مدیریت منابع اطلاعاتی و نرم افزار Endnote (ادامه)	دکتر افتخاری
۱۰	۱۴۰۰/۹/۳۰	مدیریت منابع اطلاعاتی و نرم افزار Endnote (ادامه)	دکتر افتخاری
۱۱	۱۴۰۰/۱۰/۷	معرفی قابلیت‌های Scopus	دکتر افتخاری
۱۲	۱۴۰۰/۱۰/۱۴	معرفی قابلیت‌های Scopus (ادامه)	دکتر افتخاری